

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-63>

УДК 336.761

Ткачук Наталія Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи,
страхування та фондового ринку,
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1947-7565>

Nataliia Tkachuk

Leonid Yuzkov Khmelnytsky University of Management and Law

**ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ДОСТАТНОСТІ
ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ****PECULIARITIES OF ASSESSING
THE BANK'S EQUITY CAPITAL ADEQUACY**

Анотація. У статті розглянуто сутність і особливості оцінки достатності власного капіталу банку. Відзначено, що саме достатній обсяг власного капіталу є визначальним фактором масштабів і напрямів активних операцій банку й забезпечення платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості банку. Наведено неоднозначні підходи в тлумаченні сутності достатності власного капіталу банку. Сформульовані передумови необхідності формування банками достатнього власного капіталу в сучасних умовах функціонування. Здійснена оцінка достатності власного капіталу АТ «Правекс банк» згідно Базельських рекомендацій. Проаналізована динаміка складових регулятивного капіталу банку (основного й додаткового). Наведено ключові зміни у вимогах достатності власного капіталу для банків у 2024 р. та відображено їх практичну імплементацію в діяльності АТ «Правекс банк». Акцентовано увагу на величині сукупної експозиції банку під ризиком та її елементах.

Ключові слова: власний капітал, регулятивний капітал, достатність власного капіталу банку, основний капітал, додатковий капітал, експозиція під ризиком.

Summary. The article examines the nature and specifics of assessing the adequacy of a bank's capital. It is noted that the adequacy of a bank's equity capital is a decisive factor in determining the scope and direction of the bank's active operations, as well as in ensuring the bank's solvency, liquidity and financial stability. Ambiguous approaches to the interpretation of the nature of the bank's capital adequacy are presented. The prerequisites for the need for banks to form sufficient equity capital in the current operating environment are formulated. Attention is focused on the need to assess the adequacy of banks' capital adequacy in the context of increasing its level. The expediency of increasing the volume of banks' capital and maintaining its adequacy to the risks of banks' activities as a possible way of solving the problem of capital adequacy is noted. The author stresses the need for domestic banks to comply with the recommendations of the Basel Committee on Banking Regulation and Supervision and their prompt and full implementation into Ukrainian banking legislation. The article assesses the adequacy of PRAVEX Bank's capital adequacy in accordance with the Basel recommendations. The dynamics of the components of the bank's regulatory capital (core capital and additional capital) are analysed. The main changes in the requirements for capital adequacy of banks in 2024 are presented and their practical implementation in the activities of JSC "PRAVEX Bank" is reflected. The need for a three-tier structure of bank capital is underpinned by the allocation of first and second tier capital and first tier core capital. Attention is focused on the level of the bank's total risk exposure, which includes the bank's risk-weighted assets, the minimum level of operational and market risk, and the bank's uncovered credit risk. It is emphasised that a qualitative assessment of the adequacy of banks' capital adequacy should be considered in terms of compliance with the requirements for the quality and structure of the bank's regulatory capital and improvement of approaches to calculating credit risk-weighted assets, taking into account all possible risks of the bank.

Keywords: equity capital, regulatory capital, bank's equity capital adequacy, fixed capital, additional capital, risk exposure.

Постановка проблеми. Розвиток вітчизняних банків в умовах воєнного стану залежить від їх можливостей дотримуватися достатніх обсягів власного капіталу як запоруки нормального функ-

ціонування в складних ринкових умовах. Реальні можливості банків виконувати свою найважливішу функцію – кредитування економіки залежать від рівня їх забезпеченості власним капіталом, а

саме – від рівня достатності власного капіталу здійснюваним активним операціям. Тому достатність власного капіталу банків є ключовим індикатором, що визначає здатність банку ефективно функціонувати на ринку й формує рівень довіри суспільства як до окремого банку, так і до банківської системи загалом. Саме тому питання оцінки достатності власного капіталу для покриття ризиків, що виникають у процесі банківської діяльності, займає центральне місце, як у міжнародній, так і в національній банківській практиці й вимагає своєчасної та адекватної оцінки.

Проблема утримання необхідного рівня власного капіталу банків під час воєнного стану зумовлює об'єктивну необхідність дослідження вітчизняної практики формування власного капіталу банків, порядку оцінювання його величини та визначення рівня достатності (адекватності) потребам розвитку банку та економіки країни в повоєнний час. За цих умов актуалізуються питання оцінки достатності власного капіталу банків у контексті необхідності підвищення її рівня відповідно до ризиків діяльності банків. Відтак, банки повинні здійснювати ефективне управління достатністю власного капіталу в частині її оцінки для забезпечення сталого розвитку банківської системи України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням сутності, ролі та особливостям формування власного капіталу банку присвячені праці багатьох вітчизняних науковців, зокрема: О.Д. Вовчак [1], О.В. Дзюблюка [2], І.Б. Дмитренка [1; 3], В.В. Коваленко [4], Л.О. Примостки [5], С.А. Шелудько [4] та ін. Значний внесок у дослідження даної проблеми зробили також і зарубіжні вчені: Дж. Вольта [6], Д. Крег [7], Дж. Мейселл [8], Дж. Сінкі [9] та ін. Віддаючи належне вагомим науковим напрацюванням вищезгаданих вчених зазначимо, що більш глибокого дослідження потребують характерні особливості оцінки достатності власного капіталу банку в сучасних умовах функціонування банківської системи України. Саме це й зумовило вибір теми нашої роботи, сформувавши її мету та логіку викладення.

Метою дослідження є висвітлення характерних особливостей оцінки достатності власного капіталу банку з урахуванням вимог Базельських положень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Практично будь-який аспект банківської справи прямо чи опосередковано пов'язується з наявністю власного капіталу чи його достатністю. Достатня кількість власних засобів банку сприяє його стабільному функціонуванню та нейтралізації різноманітних ризиків, що виникають при його роботі. Власний капітал поглинає можливі втрати і тим самим створює основу для підтримки

довіри до банку з боку вкладників. Як фінансовий посередник, банк розпочинає свою роботу з формування ресурсної бази, і, передусім, власного капіталу, що зумовлює масштаби та напрями його активних операцій. При цьому варто зауважити, що роль власного капіталу для банків та його розмір суттєво відрізняються від підприємств інших сфер діяльності й передбачає частку власного на рівні 10–12% сукупних пасивів банку.

Достатність (адекватність) власного капіталу виступає визначальним елементом, який забезпечує життєздатність банку на всіх етапах його функціонування, а також є фундаментальним для підтримання його платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості. При цьому оцінка достатності капіталу має велике значення не лише для аналізу окремого банку, але для визначення рівня стабільності та надійності банківської системи загалом.

Варто зауважити, що в науковій та практичній літературі критерії достатності капіталу характеризуються неоднозначно як в міжнародній, так і у вітчизняній банківській теорії. У зарубіжній практиці поняття «достатність капіталу банку» часто ототожнюють з поняттям «адекватність капіталу банку», що визначається як здатність банку задовольняти вимоги вкладників та кредиторів щодо наявності достатніх фінансових ресурсів. Такий підхід дозволяє більш комплексно оцінити не лише фінансову стабільність окремого банку, а й рівень стійкості банківської системи. Так, на думку Шермана Дж. Мейселла, капітал банку вважається достатнім, якщо він здатний знизити ризик майбутньої неплатоспроможності до заздалегідь встановленого рівня або, іншими словами, якщо премія, сплачена банком страховикові, є «справедливою», тобто покриває очікувані збитки страховика з урахуванням ризику, розміру капіталу підприємства та умов страхування, що визначають моменти настання неплатоспроможності і обсяг можливих втрат [9, с. 310].

Дж. Сінкі трактує поняття «адекватності капіталу» як відображення загального рівня ризику інвестицій банку або банківської системи, підкреслюючи, що банківський капітал функціонує як буфер, здатний абсорбувати збитки. Також вчений наголошує, що на тому, що саме ринок має визначати межі достатності капіталу. Проте, на його думку, у ситуації, коли тисячі банків не піддаються дисциплінуючому впливу ринку, встановлення нормативів достатності капіталу стає цілком обґрунтованим заходом [8].

Зауважимо, що в наведених підходах достатність капіталу банку вчені розглядають як такий його рівень, який не лише забезпечує захист окремого банку від можливих збитків, а й сприяє стабільності та надійності банківської системи загалом.

За словами Дж. Войта, питання достатності капіталу набуває особливої актуальності в ситуаціях, коли банк зазнає непередбачуваних збитків або коли існує ризик його ліквідації. В умовах стабільної роботи банку поточні доходи мають бути достатніми для покриття операційних збитків, а також для забезпечення подальшого його розвитку та своєчасної виплати дивідендів акціонерам [6].

Отже, вищезгадані автори базують обґрунтування поняття достатності капіталу банку на рівні його надійності, що визначається ступенем ризикованості банківської діяльності. Така тенденція знаходить своє відображення також і в поглядах вітчизняних економістів і науковців. Так, професор О.В. Дзюблюк вважає, що «достатність власного капіталу відображає загальну оцінку надійності банку, обумовлюючи залежність між величиною капіталу та ризикованістю його діяльності» [2]. У свою чергу Л.О. Примостка підкреслює, що поняття «достатність капіталу» містить у собі уявлення про банківський капітал як джерело покриття збитків, відображаючи рівень надійності та ризикованості установи [5]. В Енциклопедії банківської справи за редакцією В.С. Стельмаха достатність капіталу розглядають як показник, що відображає наявність ресурсів, достатніх для виконання банком своїх функціональних обов'язків та покриття ризиків, які виникають під час проведення банківських операцій [10, с. 214].

Таким чином зазначимо, що під достатністю власного капіталу банку слід розуміти такий його обсяг і рівень відносно банківських активів, який забезпечує можливість банку надавати банківські послуги з врахуванням усіх можливих ризиків і непередбачуваних ситуацій на фінансовому ринку. Тому критерієм достатності власного капіталу банку є така його величина, яка сприяє отриманню банком максимального прибутку та водночас, мінімізує ризики втрати ліквідності, забезпечуючи при цьому високий рівень надійності банку й стійкості банківської системи.

Як відомо, діяльність банків відбувається в умовах високої невизначеності, що обумовлює випадковий характер змін як їхніх показників

ефективності, так і стану власного капіталу та його структурних компонентів. Це вимагає від менеджерів і власників установи не лише оперативності, але й значної гнучкості у прийнятті та реалізації управлінських рішень. Банківські керівники змушені постійно адаптувати стратегію формування власного капіталу відповідно до змін у поточній політиці та ринкових умовах, а також проводити систематичний аналіз сценаріїв можливого розвитку банківської діяльності у майбутньому. Взаємозв'язок внутрішнього та зовнішнього середовища функціонування банку можна наочно представити у вигляді наступної причинно-наслідкової схеми, яка ілюструє, як зовнішні фактори (економічна кон'юнктура, регулятивні зміни, ринкові коливання) впливають на внутрішню політику банку, що, в свою чергу, визначає обсяги та рівень формування власного капіталу, його стійкість і здатність покривати ризики діяльності банку (рис. 1).

Виходячи із зазначеного вище, можна сформулювати такі передумови необхідності формування достатнього власного капіталу банку:

- захист інтересів вкладників. Банки акумулюють на своїх рахунках значні обсяги коштів суспільства, і у разі банкрутства установи вкладники зазнають матеріальних збитків. Тому банк має володіти достатнім рівнем власного капіталу, який дозволить виконати зобов'язання перед вкладниками навіть при виникненні збитків від ризикових операцій або при зниженні фінансової стабільності;

- підтримання довіри. Банківська система функціонує на засадах довіри, тому стабільність банків безпосередньо залежить від їх спроможності підтримувати достатній рівень власного капіталу, що є гарантією для вкладників і сприяє збереженню стабільності всього банківського сектору;

- збалансування ризиків і покриття збитків. Для забезпечення стійкості банківської системи кожен банк має відповідно співвідносити рівень ризику, на який він наражається із здатністю покривати потенційні втрати за рахунок власного капіталу, що дозволяє попередити невідповідність між ризиками та фінансовими резервами установи;

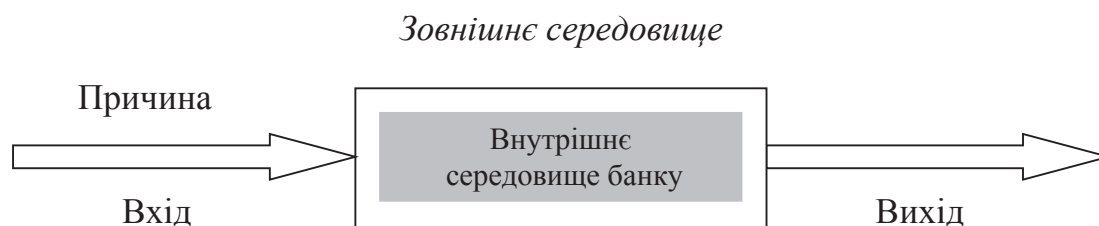

Рисунок 1 – Схема взаємодії внутрішнього та зовнішнього середовища функціонування банку

Джерело: [5]

– запобігання надмірній концентрації капіталу. Стимулювання конкуренції у банківському секторі відбувається через механізми, які запобігають надмірній концентрації власного капіталу в окремих банківських установах, що сприяє рівномірному розподілу фінансових ресурсів та зниженню системних ризиків;

– зниження ризику банкрутства. Достатній рівень власного капіталу безпосередньо обмежує ризик банкрутства банку, забезпечуючи йому можливість адекватно реагувати на несприятливі ситуації на фінансовому ринку;

– регулятивний контроль і етичність операцій банку. Вимоги з достатності власного капіталу, встановлені регуляторними органами, сприяють запобіганню недобросовісних операцій з коштами клієнтів, враховуючи, що питома вага власного капіталу в ресурсній базі банку, зазвичай, невисока;

– захист державних ресурсів. Адекватний рівень власного капіталу банків сприяє обмеженню можливих витрат держави щодо системи страхування вкладів, що має важливе значення для фінансової безпеки країни;

– соціально-економічний вплив. Стабільність банків сприяє раціональному розподілу національного доходу та збереженню національного багатства, що є фундаментальним чинником економічного розвитку суспільства.

На сьогодні в практиці діяльності вітчизняних банків достатність власного капіталу оцінюється за рекомендаціями Базельського комітету з банківського нагляду, які в певній мірі імплементовані в

банківське законодавство нашої держави, зокрема в Інструкції про регулювання діяльності банків в Україні в останній редакції, де запроваджено поняття й порядок визначення регулятивного капіталу банку, його складових (основного й додаткового капіталу), а також перелік нормативів капіталу, буферів капіталу й нормативні їх значення, які є обов'язковими до виконання для банків.

Розглянемо загальні аспекти оцінки достатності власного капіталу АТ «Правекс банк» згідно Базельських рекомендацій. За офіційними даними НБУ, АТ «Правекс банк» належить до групи банків іноземних банківських груп і в своїй діяльності використовує іноземний капітал. Станом на 1.01.2024 р. банк мав сформований власний капітал у розмірі 1051,1 млн грн [11]. Оскільки нові вимоги до банків щодо визначення нормативів капіталу були запроваджені в 2024 р., то оцінку достатності власного капіталу будемо проводити за трьома нормативами капіталу: Н1, Н2 і Н3. По суті, величина регулятивного капіталу є першим нормативом капіталу (Н1), нормативне значення якого не повинно бути менше, ніж 200 млн грн. Крім величини регулятивного капіталу банки повинні були дотримуватися нормативів достатності регулятивного капіталу (Н2) і нормативу достатності основного капіталу (Н3: нормативне значення – більше 7%) [12].

Як видно з рис. 2, АТ «Правекс банк» виконував нормативи капіталу за досліджуваний період, зокрема усі фактичні значення нормативів Н1, Н2 і Н3 значно перевищують встановлені обов'язкові межі.

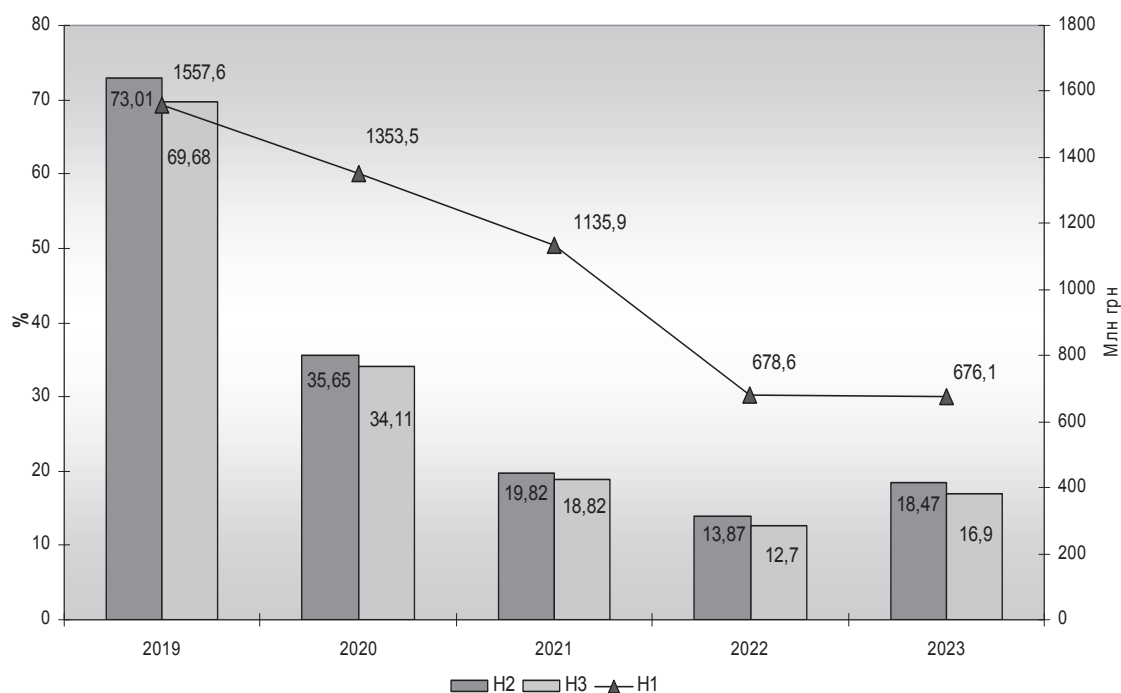

Рисунок 2 – Нормативи капіталу АТ «Правекс банк» у 2019–2023 рр.

Джерело: [13]

Лише в 2022 р. з початком військової агресії спостерігаються найнижчі значення нормативів капіталу до їх нормативних значень, особливо, щодо нормативів Н2 і Н3. Загальна тенденція починаючи з 2019 р. спадна: відбулося суттєве зниження значень нормативів капіталу внаслідок збиткової діяльності банку. Позитивним фактом є незначне збільшення обсягів регулятивного капіталу (Н1) і нормативів достатності регулятивного і основного капіталу банку (Н2 і Н3) на кінець 2023 р. Регулятивний капітал АТ «Правекс банк» (норматив Н1) має чітко виражену тенденцію до зменшення за 2019–2023 рр., зокрема станом на кінець 2023 р. його розмір становив 676,1 млн грн, що, звичайно, більше за нормативне значення (200 млн грн), але порівняно з 2022 р. менше на 0,4%, а порівняно з 2019 р. менше більш, як удвічі.

Для з'ясування причин таких змін вважаємо за необхідне проаналізувати динаміку основних складових регулятивного капіталу, які використовуються для його обчислення. В складі регулятивного капіталу левову частку становить основний капітал банку – більше як 90%, тоді як додатковий капітал складає близько 1%. Так, на кінець звітного року, основний капітал АТ «Правекс банк» становив 618,8 млн грн, що майже на 50% менше, ніж на кінець 2019 р. Величина додаткового капіталу не змінювалася, починаючи з 2021 р. й становила лише 57,3 млн грн на кінець 2023 р, що на 20% менше, ніж у 2019 р. Динаміка зазначених елементів регулятивного капіталу показана на рис. 3.

Починаючи з 2024 р., структура власного капіталу українських банків поступово приводиться у відповідність до міжнародних стандартів, що

передбачає комплексну модернізацію регуляторних вимог. Ключовими змінами стали [12]:

1. Впровадження трирівневої структури власного капіталу банку, яка включає:

– основний капітал 1-го рівня (найбільш стійкі елементи капіталу, що повністю поглинають збитки);

– додатковий капітал 1-го рівня (додаткові джерела фінансування, що можуть бути використані для підтримки фінансової стабільності);

– капітал 2-го рівня (менш ліквідні, але важливі ресурси, що забезпечують фінансову гнучкість банку).

2. Посилення вимог до складових власного капіталу та порядку його коригування, що підвищить прозорість структури власного капіталу банків.

3. Запровадження додаткових «пруденційних фільтрів», які спрямовані на очищення власного капіталу від елементів, що не здатні ефективно поглинати збитки та забезпечувати належний рівень фінансової стійкості.

4. Введення коефіцієнта левериджу, який визначатиме вимоги до достатності власного капіталу виходячи із загального обсягу активів банку, без застосування коефіцієнтів зважування на ризик.

Отже, наведемо основні показники достатності власного капіталу АТ «Правекс банк» з врахуванням зазначених нововведень у 2024 р. Як видно з даних табл. 1, обсяг регулятивного капіталу АТ «Правекс банк» на кінець 2024 р. збільшився в 2,3 разу порівняно з 2023 р. і становив 1562 млн грн (на 885,9 млн грн) за раху-

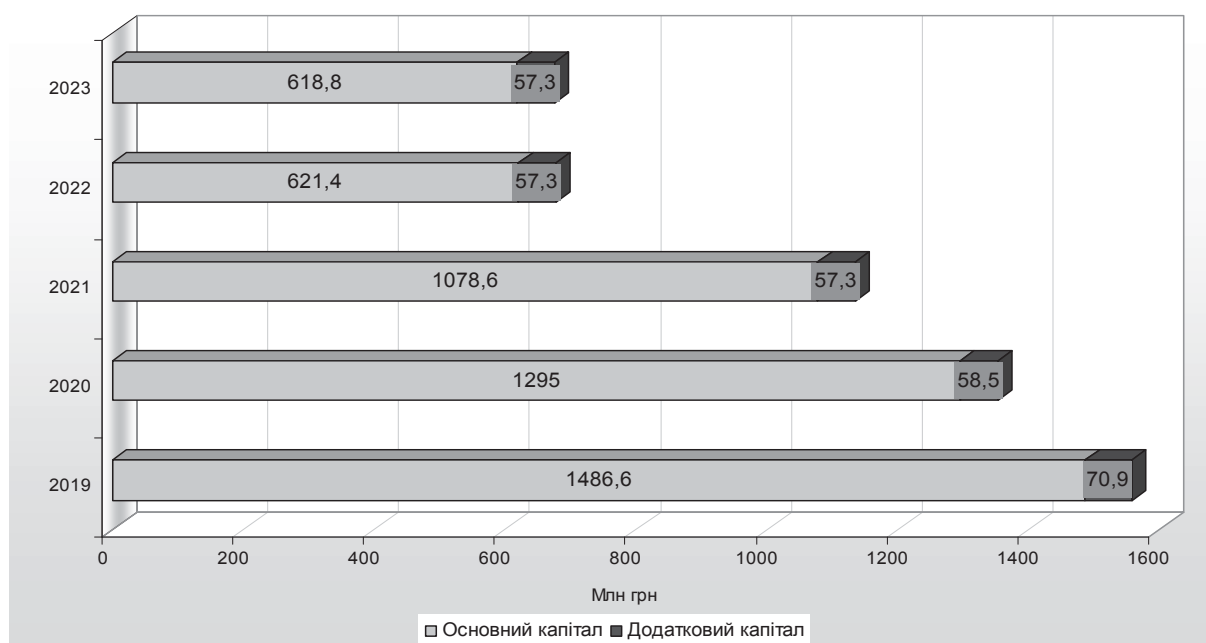

Рисунок 3 – Динаміка основного й додаткового капіталу АТ «Правекс банк» у 2019–2023 рр.

Джерело: [13]

Таблиця 1 – Складові нормативів капіталу АТ «Правекс банк» станом на 01.01.2025 р.

Показники	Значення
1. Регулятивний капітал (Н1), млн грн	1562,0
1.1. капітал 1-го рівня (К1), млн грн	1560,5
в т.ч.: – основний капітал 1-го рівня (ОК1), млн грн	1560,5
– додатковий капітал 1-го рівня (ДК1), млн грн	0,0
1.2. капітал 2-го рівня (К2), млн грн	1,5
2. Норматив достатності регулятивного капіталу, %	38,8
3. Норматив достатності капіталу 1-го рівня, %	38,77
4. Норматив достатності основного капіталу 1-го рівня, %	38,77
5. Сукупна експозиція під ризиком, млн. грн	4050,8
в т.ч.: – активи, зважені за ступенем кредитного ризику, млн грн	2847,7
– мінімальний розмір операційного ризику, млн грн	1102,3
– мінімальний розмір ринкового ризику, млн грн	88,1
– непокритий кредитний ризик, млн грн	12,7

Джерело: [13]

нок нарощення розмірів капіталу першого рівня до 1560,5 млн грн. в банку відсутній додатковий капітал 1-го рівня. Капітал 2-го рівня (К2) представлений привілейованими акціями банку та емісійним доходам за даними акціями, загальний обсяг яких становить лише 1,5 млн грн.

Варто також відмітити, що при визначенні нормативів капіталу 1-го, 2-го рівнів та основного капіталу 1-го рівня фактичні обсяги регулятивного капіталу співставляються із сукупною експозицією під ризиком, яка, окрім активів, зважених за ризиком, включає також мінімальний розмір операційного та ринкового ризиків і непокритий кредитний ризик банку.

Як бачимо з табл. 1, сукупна експозиція даного банку під ризиком на 70% сформована за рахунок активів, зважених за ризиком і нв 27% – за рахунок операційного ризику банку. При цьому варто відмітити зменшення розміру непокритого кредитного ризику банку з 57,2 млн грн у 2023 р. до 12,7 млн грн на кінець звітного року та збільшення мінімального розміру операційного ризику банку до 1102,3 млн грн, що на 239,1 млн грн більше, ніж на кінець попереднього року. Мінімальний розмір ринкового ризику досліджуваній банк визначив станом на кінець 2024 р. у розмірі 88,1 млн грн.

Отже, здійснена оцінка достатності власного капіталу АТ «Правекс банк» засвідчила вико-

нання банком усіх нормативів капіталу й суттєве перевищення їх фактичних значень встановленим нормам. Очевидно, що запроваджені реформи НБУ наближають українські банки до стандартів Базеля III, сприяючи покращенню якості власного капіталу та підвищенню їх стійкості й адаптивності до сучасних викликів фінансового ринку.

Висновки. Достатність власного капіталу банку є специфічним показником в діяльності банку, адже відображає рівень його надійності, платоспроможності та фінансової стійкості, оскільки характеризує здатність банку покривати свої операційні витрати та компенсувати збитки у випадку непередбачуваних ринкових за рахунок власного капіталу. Оціночним критерієм достатності власного капіталу для банку є величина регулятивного капіталу, а також його основні елементи, які співставляються з ризиками банківської діяльності. Достатність власного капіталу є доволі дієвим інструментом управління банком, й, водночас, потребує специфічної методики визначення. Забезпечення якісної оцінки достатності (адекватності) власного капіталу банку в умовах воєнного стану доцільно розглядати у площині дотримання вимог до якості та структури регулятивного капіталу банку та вдосконалення підходів розрахунку зважених за ризиком активів і врахування усіх можливих ризиків банку.

Список використаних джерел:

1. Вовчак О.Д., Дмитренко І.Б. Оцінка достатності капіталу банку в умовах ринкової невизначеності: теорія і практика : монографія. Львів : Університет банківської справи, 2021. 259 с.
2. Банківські операції: підручник / за ред. О.В. Дзюблюка. 2-ге вид., випр. і доповн. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 866 с.
3. Дмитренко І.Б. Сучасні підходи до оцінки достатності (адекватності) капіталу банків в Україні. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління*. 2019. Т. 30(69). № 4(1). С. 120–127.
4. Kovalenko V., Sheludko S., Radova N., Murshudli F., & Gonchar K. International standards for bank capital regulation. *Financial and credit activity : problems of theory and practice*. 2021. № 1(36). P. 35–45.
5. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банку: Підручник. 3-тє вид., доп. і перероб. Київ : КНЕУ, 2012. 338 с.

6. Vojta George J. *Bank Capital Adequacy*. New York : First National City Bank, 1973. 48 p.
7. Craig D., Au J., Lowe D. & Deacon C. *Basel IV and proportionality initiatives. Canadian capital and liquidity framework*. 2019. URL: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/ca/pdf/2019/12/basel-iv-and-proportionality-initiatives-en.pdf>
8. Joseph F. Sinkey *Commercial Bank Financial Management (6th Edition)*. Prentice Hall. January 15, 2002. 696 p.
9. Risk and capital adequacy in commercial banks / ed. by Sherman J. Maisel. Chicago; London : Univ. of Chicago Press, 1981. P. 309–312.
10. Енциклопедія банківської справи України / редкол.: В.С. Стельмах та ін. Київ : Молодь, Ін Юре, 2001. 680 с.
11. Дані наглядової статистики. Згруповані балансові залишки банків. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#2>
12. Інструкція «Про порядок регулювання діяльності банків в Україні», затв. постановою Правління НБУ №368 від 28.08.2001р. (поточна редакція від 01.01.2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>
13. Нормативи капіталу та їх складові (у розрізі банків). URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>

References:

1. Vovchak O. D., Dmytrenko I. B. (2021). *Otsinka dostatnosti kapitalu banku v umovakh rynkovoї nevyznachenosti: teoriia i praktyka : monohrafiia* [Assessment of the Bank's Capital Adequacy in the Context of Market Uncertainty: Theory and Practice : monograph]. Lviv: Universytet bankivskoi spravy, 259 p. (in Ukrainian)
2. Dziubliuk O. V. (ed.) et al. (2013). *Bankivski operatsii: pidruchnyk* [Banking operations: a textbook]. 2-he vyd., vypr. i dopovn. Ternopil: TNEU, 866 p. (in Ukrainian)
3. Dmytrenko I. B. (2019). Suchasni pidkhody do otsinky dostatnosti (adekvatnosti) kapitalu bankiv v Ukraini [Current approaches to assessing the adequacy of banks' capital in Ukraine]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Seriia : Ekonomika i upravlinnia – Scientific Notes of Vernadsky Taurida National University. Series: Economics and management*. vol. 30(69). no. 4(1). pp. 120–127. (in Ukrainian).
4. Kovalenko V., Sheludko S., Radova N., Murshudli F. & Gonchar K. (2021). International standards for bank capital regulation. *Financial and credit activity : problems of theory and practice*. no 1(36), pp. 35–45.
5. Prymostka L. O. (2012). *Finansovyi menedzhment u banku: Pidruchnyk* [Financial management in the bank: A textbook], 3-tie vyd., dop. i pererob. Kyiv : KNEU, 338 p. (in Ukrainian)
6. Vojta George J. (1973). *Bank Capital Adequacy*. New York : First National City Bank, 48 p.
7. Craig D., Au J., Lowe D. & Deacon C. (2019). *Basel IV and proportionality initiatives. Canadian capital and liquidity framework*. Available at: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/ca/pdf/2019/12/basel-iv-and-proportionality-initiatives-en.pdf>
8. Joseph F. Sinkey (January 15, 2002). *Commercial Bank Financial Management (6th Edition)*. Prentice Hall. 696 p.
9. Sherman J. Maisel (ed.) (1981). *Risk and capital adequacy in commercial banks*. Chicago ; London : Univ. of Chicago Press, pp. 309–312.
10. Stelmakh V. S. (ed.) et al. (2001). *Entsyklopediia bankivskoi spravy Ukrainy* [Encyclopaedia of banking in Ukraine]. Kyiv: Molod, In Yure, 680 p. (in Ukrainian).
11. Dani nahliadovoi statystyky. Zgrupovai balansovi zalyshky bankiv [Supervisory statistics data. Grouped balance sheet balances of banks]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#2>
12. Instrukttsiia “Pro poriadok rehuliuвання diialnosti bankiv v Ukraini” [Instruction “On the Procedure for Regulation of Banks in Ukraine”], zatv. postanovoiu Pravlinnia NBU No. 368 vid 28.08.2001. (potochna redaktsiia vid 01.01.2025). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text> (in Ukrainian)
13. Normatyvy kapitalu ta yikh skladovi (u rozrizi bankiv) [Capital ratios and their components (by bank)]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (in Ukrainian)

Стаття надійшла до редакції 14.02.2025